

علوم و فنون ادبی

- ۱- گزینه «۱» - این ابیات را کمال‌الدین اسماعیل درباره قتل عام سال ۶۳۳ سروده است و خود سرانجام به دست مغولان کشته شد.
(گزمه) (پایه دهم - تاریخ ادبیات) (آسان)
- ۲- گزینه «۴» - آثار منظوم: موش و گربه، بوستان، جمشید و خورشید
آثار منثور: مرصادالعباد، منشیات، نوحات‌الانس، اخلاق‌الاشراف و صد پند. (گزمه) (ترکیبی - تاریخ ادبات) (متوسط)
- ۳- گزینه «۲» - این بیت با توجه به نوع توصیفات مربوط به سبک خراسانی است. (گزمه) (پایه دهم - سبک‌شناسی) (متوسط)
- ۴- گزینه «۳» - قصیده تا قبل از قرن هفتم در خدمت ستایش فرمانروایان بود و از رونق افتاد. (گزمه) (پایه یازدهم - تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۵- گزینه «۴» - داستان گفتگوی ابرهه و عبدالمطلب در جریان حمله اصحاب فیل به مکه، که بخشی از آن در صورت سوال ذکر شده، در کتاب «ترجمه تفسیر طبری» روایت شده است. این کتاب از نمونه‌های نثر دوره سامانی است.
(سراسری انسانی - ۱۴۰۰) (پایه دهم - سبک‌شناسی) (دشوار)
- ۶- گزینه «۲» - در گزینه «۳» روح حماسه در بعد زمینی آن، در مثنوی‌های این دوره غلبه دارد. ضمناً توجه داشته باشید که در بعد آسمانی با مفاهیم عرفانی سر و کار داریم. (سراسری انسانی ۹۸) (پایه دوازدهم - ترکیبی - سبک‌شناسی) (آسان)
- ۷- گزینه «۱» - در گزینه «۱» فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته «سعدی و حافظ» بوده است.
(سراسری انسانی ۹۸) (پایه دوازدهم - ترکیبی - سبک‌شناسی) (آسان)
- ۸- گزینه «۲» - سلمان هراتی در این ابیات نمادگرایی یا تمثیل بهره برده است. آب، دریا، شب و برزخ، کبود نماد هستند و در معنای استعاری به کار رفته‌اند. (گزمه) (پایه دوازدهم - ترکیبی - سبک‌شناسی) (متوسط)
- ۹- گزینه «۲» - حروف اصلی در واژگان قافیه این بیت «و» و «قاعده قافیه «ا» است؛ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: حروف اصلی «ان» / قاعده ۲
گزینه «۳»: حروف اصلی «س ت» / قاعده ۲
گزینه «۴»: حروف اصلی «ین» / قاعده ۲ (گزمه) (پایه دهم - قافیه) (متوسط)
- ۱۰- گزینه «۱» - کهنتر - برگزیده: بررسی سایر گزینه‌ها:
در گزینه «۲»، «ذر» و «خاطر»، در گزینه «۳»، «آغشت» و «گشت» و در گزینه «۴»، «علی (عل)» و «پردل» نمی‌توانند واژگان قافیه باشند، زیرا در همه این جفت واژه‌ها، مصوت کوتاه متفاوت است. (گزمه) (پایه دهم - قافیه) (دشوار)
- ۱۱- گزینه «۱» - وزن بیت مفتعلن مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن است و در گزینه «۱» نشانه‌های این وزن به درستی نشان داده شده است.
(گزمه) (پایه یازدهم - ترکیبی - پایه‌های هجایی) (آسان)
- ۱۲- گزینه «۳» - وزن این بیت «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن» است؛ بررسی سایر ابیات:
گزینه «۱»: مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)
گزینه «۲»: مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن
گزینه «۴»: مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن (مفعول مفاعلهن مفعول مفاعلهن) (گزمه) (پایه یازدهم - درس یازدهم - وزن) (متوسط)
- ۱۳- گزینه «۱» - (۱) فاعلاتن به جای فعلاتن: اختیار وزنی
دس	ت	در	دا	مَ	ن	مو	لا	زد	در
-	U	-	-	U	U	-	-	UU	-
ک	ع	لی	بُگ	ذَ	رِ	عَز	ما	مَگ	ذَر
U	U	-	-	U	U	-	-	UU	-
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلهن	
- (۲) ابدال: اختیار وزنی (گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات وزنی) (متوسط)
- ۱۴- گزینه «۴» - مستفعلن مستفعلن مستفعلن فعولن / مفعول مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن فعولن وزن سایر ابیات:
گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن
گزینه «۲»: مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فاعلهن
گزینه «۳»: مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن (گزمه) (پایه دوازدهم - درس دوم - وزن‌های ناهمسان) (آسان)
- ۱۵- گزینه «۳» - نام درست بحر: بحر هزج مسدس محذوف برابر با مفاعلهن مفاعلهن فعولن (گزمه) (پایه دوازدهم - درس یازدهم - بحر) (متوسط)
- ۱۶- گزینه «۲» - (گزمه) (پایه دوازدهم - درس دوم - وزن‌های ناهمسان) (متوسط)

۱۷- گزینه «۴» -

ءِمْ	رو	ز	ک	دَس	ت	گا	ه	دا	ری	ئ	ت	وان
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
بی	خی	ک	بَ	ر	سَ	عا	دَ	تا	رَد	بِن	شان	-
-	-	U	U	کَل	U	-	U	-	-	U	-	-

↓ ↓ ↓
 اختیار زبانی اختیار زبانی اختیار وزنی ابدال
 تغییر کمیت مصوت حذف همزه

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

(گزمه) (پایه دوازدهم - اختیارات شاعری) (متوسط)

۱۸- گزینه «۳» - وزن این بیت «مفاعِلن فِعْلَتن مفاعِلن فِعْلَن» است، ولی وزن سایر ابیات «فِعْلَتن فِعْلَتن فِعْلَن» است.

(گزمه) (پایه یازدهم - درس دوم - وزن‌های همسان) (آسان)

۱۹- گزینه «۴» -

تا	یَ	قین	اء	ی	ن	ی	حا	ل	زُ	دود
-	U	-	-	U	U	کَل	-	U	U	کَل
صو	رَ	تش	ما	ضی	ی	مُس	تَق	بَل	بود	
-	U	-	-	U	U	-	-	U	کَل	

فعلان فعلان فعلان

۲- بار اختیار وزنی فاعلاتن به جای فعلاتن در هر دو رکن آغازین هر دو مصراع

۲- بار تغییر کمیت مصوت به ترتیب در هجای هفتم مصراع اول و هجای پنجم مصراع دوم

۲- بار بلند بودن هجای پایانی

۱- بار ابدال در هجای ماقبل پایانی مصراع دوم (گزمه) (پایه دوازدهم - اختیارات شاعری) (دشوار)

۲۰- گزینه «۲» - در این بیت واژه «سر» در مصراع اول مجازاً در معنای قصد و اندیشه است. (گزمه) (پایه یازدهم - درس نهم - مجاز) (متوسط)

۲۱- گزینه «۴» - بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شور در معنای «هیجان» به کار رفته است. / در معنای «مزه شور» با «نمک و کباب» ایهام تناسب ساخته است. / «بیرون افتادن و پنهان شدن» تضاد هستند.

گزینه «۲»: «مهر» در معنای «محبت» به کار رفته / در معنای «ماه مهر» با واژه «ماه» ایهام تناسب ساخته است. / «کوه و کاه» تضاد هستند.

گزینه «۳»: «خسرو» در بیت در معنا «پادشاه» به کار رفته، اما در معنای «خسرو پرویز» که مقصود شاعر نیست با «شیرین و شکر» ایهام تناسب ساخته است. / «تلخ و شیرین» تضاد هستند. (گزمه) (پایه دوازدهم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۲۲- گزینه «۱» - ضحاک در مصراع اول: خندان / در معنای دوم شخصیت شاهنامه (ضحاک ماردوش) ← جناس همسان.

چشم فتن کید و سحر را به کسی آموخت ← تشخیص و استعاره مکنیه است.

کید، سحر، ضحاک، سامری ← لف و نشر مرتب
 لف (۱) لف (۲) نشر (۱) نشر (۲)

بیت به ضحاک و سامری تلمیح دارد. (گزمه) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۲۳- گزینه «۴» - در این بیت آرایه موازنه دیده نمی‌شود؛ در نمی‌گیرد؛ ایهام، (۱) روشن نمی‌شود، (۲) تأثیر نمی‌گذارد؛ بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»: «علت بارش باران بدعهدی روزگار است: حسن تعلیل / گریه ابر: تشخیص و استعاره

گزینه «۲»: شرم سرافرازی و معراج از پا افتادن دو ترکیبی است که متناقض‌نما ساخته است، فلک شرمگین است: تشخیص و استعاره

گزینه «۳»: سرو (مشبهه) قامت (مشبه) ← اضافه تشبیهی (تشبیه فشرده اضافی) / گل (لف ۱) و بادام (لف ۲) / روی (نشر ۱) و چشم (نشر ۱)

← لف و نشر مرتب (گزمه) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (دشوار)

- ۲۴- گزینه «۴» - پ) مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است و استقلال نحوی و معنایی دارد.
ت) ترکیب «زبان خشک» حس آمیزی است.
ث) «فرق» در معنای «تفاوت» است، اما در «معنای فرق» سر با «میان و مو» مراعات نظیر ساخته است.
الف) شاعر در مصراع دوم عبارتی عربی را تضمین کرده است.
ب) در این بیت «بت» استعاره از معشوق است. (گزمه) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (آسان)
- ۲۵- گزینه «۴» - استعاره‌ها در این بیت:
صدف استعاره از «دندان» / «گهر» استعاره از «سخن» / «پسته» استعاره از «دهان» / «دُر» استعاره از «سخن» / «لعل» استعاره از «لب»
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «گل» استعاره از «صورت» / «سنبیل» استعاره از «مو»
گزینه «۲»: «گل خندان» استعاره از «معشوق»
گزینه «۳»: «گل» استعاره از «معشوق» (گزمه) (پایه یازدهم - درس ششم - استعاره) (دشوار)
- ۲۶- گزینه «۱» - مفاهیم مطرح شده دقیقاً و به ترتیب در ابیات گزینه «۱» مطرح شده است.
(سراسری انسانی ۱۴۰۰) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)
- ۲۷- گزینه «۲» - شعر از فرخی سیستانی است. (سراسری انسانی - ۹۹) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)
- ۲۸- گزینه «۲» - بیت «د»: عدم آگاهی: انسان غافل که یوسف را رها می‌کند و به دنبال کاروانیان می‌رود هرگز رخ بهبودی را نمی‌بیند.
بیت «الف»: برگگی که در بهار خشک شده باشد از خزان هیچ ترسی ندارد، (آسوده خاطر) است.
بیت «ب»: «عنان نفس داشتن» کنایه از «کنترل کردن نفس» است. (خویشترنداری)
بیت «ج»: توصیه به فروتنی: کسی که در آستان جا دارد (فروتن است) جایگاه واقعیش صدر و بالاست و فروتنی باعث تعالی می‌شود.
(سراسری انسانی - ۹۹) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)
- ۲۹- گزینه «۲» - بررسی ابیات:
بیت «الف»: در این بیت شاعر امید به وصال دارد.
بیت «ج»: شاعر به مراد دلش رسیده و بنابراین شاد است.
بیت «ب»: شکایت از هجران و دوری از یار، شاعر را غمگین کرده است.
بیت «د»: شاعر از این در حیرت و تعجب است که جمع عاشقان و معشوقان پریشان می‌شود اما زمین و زمان همچنان پابرجاست.
(گزمه) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)
- ۳۰- گزینه «۲» - مفهوم مشترک: اشتیاق بازگشت به وطن. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱» و «۳»: رهایی از دلبستگی به وطن
گزینه «۴»: بلاکشی عاشق (گروه مؤلفان علوی) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)